

om vaccinatie aan te bevelen, zeker voor risicogroepen zoals patiënten ouder dan 45 jaar met chronisch hartlijden, chronisch longlijden, chronische nierziekten, chronisch leverlijden of diabetes, immuungedepriëerde patiënten en patiënten met splenectomie of met functionele asplenie vanaf de leeftijd van 2 jaar. Het vaccineren van de hele leeftijdsgroep ouder dan 60 jaar kan aanbevolen worden uit praktische overwegingen. Artsen die er de voorkeur aan geven om op gepersonaliseerde wijze preventie aan te bieden en die niet wensen over te gaan tot een vaccinatie op grond van leeftijd, dienen wel zeer nauwkeurig hun patiëntenbestand te onderzoeken om die patiënten te identificeren, die op basis van een voorgeschiedenis van chronische ziekte, een algemeen aanvaarde indicatie hebben voor pneumokokkenvaccinatie.

Naar N. Maskrey et al.: Pneumococcal vaccine campaign based in general practice (letters). *Brit. Med. J.* **315**, 815 (1997)

W. Peetermans: Argumenten voor pneumokokkenvaccinatie bij iedereen ouder dan 65 jaar. *Tijdschrift voor Geneeskunde* **56**, 1318-1323 (2000)

R.A. Peleman et al.: Prevention of pneumococcal disease: an update on the Belgian consensus report. *Acta Clinica Belgica* **54**, 321-327 (1999)

Lezersbrief

BEWARING EN TOEDIENING VAN INSULINE

Naar aanleiding van het artikel “Bewaring en toediening van insuline” in de Folia van februari 2001, ontvingen we de volgende opmerkingen.

- In het artikel wordt vermeld dat wanneer een cartouche (of “patroon”) in een pen wordt gebracht, deze tot 4 weken erna kan worden gebruikt. Men maakt er ons attent op dat deze termijn afhankelijk is van het type insuline; voor Humuline N.P.H. is dit bijvoorbeeld slechts 3 weken. Het is dus noodzakelijk de bijsluiter te raadplegen.
- In verband met de naaldlengte bij insulinetoediening merkt een arts op dat bij gebruik van te lange naalden er risico is van intramusculaire toediening, met snellere resorptie en verhoogd risico van hypoglykemie. Er wordt momenteel aanvaard dat voor de meeste diabetici de kortste naalden (5 mm) het best geschikt zijn, zeker voor de kinderen en jonge type 1-diabetici; uitzondering evenwel zijn uitgesproken obese patiënten.
- In het artikel wordt geschreven dat het homogeniseren van insuline gebeurt door de flacon tenminste tienmaal te zwenken waardoor het kogeltje in de flacon door de hele vloeistof rolt. Men maakt er ons attent op dat dit opgaat voor de ampullen voor de insulinepennen (“cartouches” of “patronen”), maar dat de flacons geen kogeltje bevatten; bij de flacons is er wel een bovenstaande luchtblaas die bij omzwenken toelaat de suspensie te homogeniseren.